

POSTANOWIENIE

9 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 9 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej w B.

przeciwko J. J.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na skutek skargi kasacyjnej Spółdzielni Mieszkaniowej w B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 24 lutego 2023 r., I ACa 450/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego 270 zł (dwieście siedemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację Spółdzielni Mieszkaniowej w B. od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 4 stycznia 2022 r. w sprawie przeciwko J. J. o pozbawienie tytułu wykonawczego

wykonalności.

Powódka wniosła skargę kasacyjną, w której zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w całości oraz domagała się uchylenia tego wyroku i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi pozwany wniosł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano nieważność postępowania apelacyjnego (art. 379 pkt 4 k.p.c.) ze względu na rozpoznanie apelacji przez sąd w składzie jednego sędziego oraz potrzebę wykładni art. 18 § 2 pkt 3 w zw. z art. 18 § 3 pr. spółdz. i art. 81 ust. 1 u.s.m.

W kwestii zarzutu nieważności postępowania opartego o twierdzenie powódki, że zaskarżone orzeczenie nie zostało wydane przez „sąd ustanowiony ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, należy wskazać, że wydanie orzeczenia przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w składzie jednoosobowym nie skutkowało nieważnością postępowania. Sąd ustanowiony ustawą to sąd, którego ustrój i właściwość określają ustawy, o czym stanowi art. 176 ust. 2 Konstytucji RP, zaś przepis art. 15 zys¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych był przepisem rangi ustawowej tak samo jak Kodeks postępowania cywilnego. Skład jednoosobowy w postępowaniu apelacyjnym był więc sądem ustanowionym ustawą. Ponadto zaskarżony wyrok został wydany 24 lutego 2023 r., zaś uchwała Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, obowiązywała od dnia jej podjęcia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższych kryteriów. Postępowanie o pozbawienie tytułu egzekucyjnego nie może sprowadzać się do rozstrzygania, jak dłużnik ma wykonać swój obowiązek, a jedynie do stwierdzenia, czy go wykonał. Niezależnie od tego, podstawy odmowy udostępnienia członkowi dokumentacji zostały uregulowane w art. 18 ust. 3 pr. spółdz. były przedmiotem badania w postępowaniach z udziałem stron. Spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółdzielni i przez to wyrządzi spółdzielni znaczną szkodę. Odmowa powinna być wyrażona na piśmie. Członek, któremu odmówiono wglądu do umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia tych umów.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 8 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[ms]